בשלמא לתנא דידן דתנא תנא ודשייר אתיא

בזה הכלל אלא לתנא דבי ר' ישמעאל דאמר

י"ח מרפות ותו ליכא והא איכא ייבהמה

שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמעלה מרפה

סבר ליה כרבי שמעון בן אלעזר דאמר יכולה

היא ליכוות ולחיות אע"ג דיכולה ליכוות

ולחיות למאן קאמר לתנא דבי רבי ישמעאל

תנא דבי ר' ישמעאל מרפה חיה ס"ל אלא סבר

לה כר"ש בן אלעזר דאמר כשרה היא והאיכא

חסרון בשדרה דתנן יכמה חסרון בשדרה

בש"א שתי חוליות וב"ה אומרים אחוליא אחת

ואמר רב יהודה אמר שמואל יוכן למרפה

המסם ובית הכוסות דקא חשבת להו בתרתי

חשבינהו בחדא אפיק חדא ועייל חדא והאיכא

יגלודה סבר לה כר"מ דמכשיר והא איכא

יוםי ברבי יהודה מאן קתני לה יר' יוםי ברבי יהודה סחרותא

אפיק מרה ועייל חרותא והאיכא שב שמעתתא

ידאמר רב מתנא האי ייבוקא דאממא דשף

מדוכתיה מרפה יואמר רכיש בר פפא

משמיה דרב לקתה בכוליא אחת מרפה

ותנן ייניטל הטחול כשרה יואמר רב עוירא

משמיה דרבא לא שנו אלא ניטל אבל ניקב

מרפה יואמר רבה בר בר חנה אמר שמואל

יםימנים שנדלדלו ברובן מרפה ייואמר רבה י

בר רב שילא אמר רב מתנא אמר שמואל

ינעקרה צלע מעיקרה ישרפה יוגולגולת

שנחבסה ברובה יובשר החופה את רוב הכרס

ברובו מרפה נקובי תמניא הוו חשבינהו

בחד אפיק שב ועייל שב אי הכי פסוקי נמי

תרי הוו חשבינהו בחד בצר להו חדא ועוד

דרב עוירא משמיה דרבא נמי נקובה היא

לקמן נו. עו., **כו**., (מוספתל פ"ג ה"ג ה"ג

ע"ש], ג) עירוכין ז. בכורות

לו: אהלות פ"ב מ"ג ולקמן

כ) ושסו, ו) ולקמן מג.ן,

ו) לחמו נד., ה) וגירסת

הערוך ערך פטס ג' בוכנא] עיין ערך בקא, **ט**) שם נה.,

י) [לקמן נד.], ל) [לקמן נה.], () [לקמן מד. נג.], () [לקמן מד. נג.], () [מיבת

טרפה מיותרת וכן לקמן נד ליתאו. ם) וויקרא יאן,

ע) ול"ל עסן, פו ודף מג.ן,

ו. ד"ה כגון שדרה וכו" וגדפס שם ת"י כ"י ומיהו

וכו׳ ותוס׳ גיטין נו: ד״ה

ונקר ותוס' ב"ק נא. ד"ה נעביד ותוס' זבחים קטז.

ד"ה ודילמה וחום׳ בכורות

גליון חש"ם

תום' ד"ה ואמר וכו' אכל

עיין זכחים קטו ע"ח תוס׳

ב״ה ודלמה:

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה אבל וכו׳

נב. ליתא], ס) [ויקר

'וע"ע מום (5

(7 ,[:3;

"ז א מיי פ"ב מהל יח ב מיי פ"י מהלי שחיטה הל"ב סמג נד סעי׳ ד: מ ג מיי שם פ״ט הלי כא סמג שם טוש״ע יו״ד סי׳ כד סעי׳ טו וסי׳ לג סערי י: ב ד מיי׳ שם פ״י הלכה ב סמג שם טוש"ע יו"ד סי' נד סעיף ג: בא ה מיי' שם הלכה ט

מי ל סעי א: בב ו מיי׳ שם פ״ע הלכה ה סמג שם טוש״ע יו"ד סי מח סעיף ג:

שימה מקובצת

סמג שם טוש"ע שם

ל] דקתני מתני׳ גבי ואלו כשרות: 3] ור׳ יוסי בר׳ יהודה קתני לה בברייתא בשמעתין וכו': לקמן

לן בשמכות לכן גל גל בא האש עצם קולית הירך: ד] נקובי תמניא הוו דכי חשבת: דתנז בהדיא בפ׳ בהמה דרב יהודה בהדי משניות :דבסג"ר משום

רבינו גרשום ומאי בסגר אלו סימני ד׳ טרפות כדבעינן למימר לקמן: סבר לה כר׳ שמעון [בן אלעזר] דאמר יכולה היא ליכוות ולחיות. והא איכא חסרון בשדרה כלומר כמה חסרון בשדרה של מת שלא יהא נזיר מגלח עליו שאין דין לנזיר לגלח אלא על מח שלח או מניינו דכתיב וכי ימות מת עליו בפתע פתאום וגו׳ ושדרה היא רוב בניינו. וכמה תיחסר שאינו צריך לגלח דאין חשוב רוב בניינו: בש"א ב' חוליות לעולם מגלח עליה עד שתחסר ב' חוליות ובה"א אחת אין צריך לגלח: ואמר רב יהודה אמר הלל אפי׳ לא חיסר אלא חוליא אחת טרפה: והא שחין שלא ישתייר עור . שלם עליה. והא איכא (שמים) [אדם] דטרפה. , ב...... נאום ו טרפה. וצמיק ריאה דידיה או חרותא מחיות רעות דובים ואריות שראתה וורטחה וצמיה ריאה דידיה. מרה מאן דקתני לה ר' יוסי בר' יהודה יהודה כלומר כדבעינז למימר . קמן. בוקא דאטמא דשף מדוכתיה. קולית שקורין פששל: סימנין שנדלדלו כלומר שנדלדלו ממקומן. וגולגולת שנחבסה לשון . נפחתה וכשר החופה את נקרע ברובו טרפה. ועוד . דרב עוירא נמי נקובה היא

כלומר ואי חשבת ליה בהדי שאר ניקובי

והא איכא בהמה שנחתבו רגליה. תימה דלא פריך מניטל לומת הגידים פו (כ) דתניא בהדיא בפ' בהמה המקשה (לקמן עו.) דטרפה ויש לומר דהוי בכלל בהמה שנחתכו רגליה: ראבור רב יהודה אמר שמואל וכן למרפה. מסיפא דייק רב יהודה דקתני

גבי גולגולת כמה חסרון בגולגולת ב"ש אומרים כמלא מקדח ובית הלל אומרים כדי שינטל מן החי וימות אלמא דבשיעור מיתה חשיב חסרון ולהכי חשיב דרב יהודה בהדי משניות חמשום דממתניתין דייק ולא חשיב לה בהדי שמעתה כדחשיב מלתה דרב עוירא אע"ג דאמתניתין אתמר וא"ת א"כ אמאי לא פריך נמי והא איכא גולגולת כיון דרב יהודה אכולהו קאי ואומר ר"ת דרב יהודה לא קאי אגולגולת דס"ד דחסרון דגולגולת הוי עם הקרום ובהמה מיטרפא בנהיבת הקרום לחודיה °אבל אדם דאית ליה מזלא בעי חסרון גולגולת עם נהיבת ההרום והא דאמר בעירובין (דף ז:) דחשיב תרי חומרי דסתרי אהדדי כגון שדרה וגולגולת אגב שדרה נקט גולגולת אי נמי לענין טרפות אדם קאי וכן לטרפה נמי אגולגולת דמשכחת ביה חומרא וקולא חומרא לענין הורג את הנפש וקולא לענין פדיון בכור אם נטרף תוך שלשים שאין הכהן לריך להחזיר אם קבלו ולענין עשה חבירו טרפה ומיהו קשה דבסמוך (גבי הא דאמר ר"י בר' יהודה ניקבה המרה טרפה דמקשו ליה רבנן מאיוב משמע דאין בהמה מיטרפה בכך כמו בן הדם ועוד לקמן (דף מו:) גבי אדומה וירוחה כשרה מייתי מדרבי נתן שבאת לפניו אשה שמלה את בנה כוי אלמא מאי דחיי באדם חיי נמי בבהמה והיה נראה לפרש דחסרון הגולגולת בלא הקרום וטרפה לפי שפוף הקרום ליפסק ולהכי לא פריך הכא מגולגולת דהא קתני לה ניקב הקרום של מוח אבל אי אפשר לפרש כן שהרי יש ב״א

הרבה שניטל מגולגולת שלהם יותר ממלא מקדח ועדיין חיים ונראה דחסרון הגולגולת הוי עם נקיבת קרום העליון דסוף תתאה ליפסק אבל בלא חסרון עלם אם ניקב קרום העליון אין סוף תתאה ליפסק וכן בבהמה איכא למ"ד (לקמן דף מה.) תתאה מגין ואפילו למ"ד קרמא עילאה אע"ג דלא אינקיב תתאה טרפה יש לחלק בין אדם לבהמה ולא מטעם ר"ת אלא משום דבאדם הקרום התחתון קשה וחזק יותר מבהמה ומשום הכי בעי חסרון עלם עם נקיבת העליון ובבהמה התחתון רך ואין לריך חסרון עלם עם העליון אבל בדבר ששוה בזה ובזה אין לחלק ביניהן כללי: אפיכן חדא ועייד חדא. ולמ״ד חסרון מבפנים לא שמיה חסרון וחסרון דמתניתין לר׳ שמעון דלרבנן הוי בכלל נקובה ל"ל דהך סוגיא כר' שמעון דלרבנן ליכא אלא י"ו: סיכונין שנדלדלו ברובן שרפה. פירש ר"ח דלמאי דמסיק לקמן (דף מד.) ומוקי לה באיפרוק אפרוקי נדלדלו היינו שנתפרדו זה מזה: אמר שמואל נעקרה צלע מעיקרה מרפה. לקמן (דף נב.) פליג עליה בר זכאי ואמר נעקרו ברוב בלד אחד ונשתברו ברוב שני לדדין והכא נקט טפי מילחיה דשמואל משום אינך דקאמר גולגולת שנחבסה ובשר החופה את רוב הכרס ואם תאמר לרבי יוחנן דאמר התם בין נעקרו בין נשתברו ברוב שני לדדין חסר להו מי"ח טרפות דליכא למיחשבינהו בתרתי כיון דבזה ובזה לריך רוב שני לדדין ויש לומר דמכל מקום תרתי נינהו שזו עקורה וזו (ג) נטולה:

הנד החזה והסחום ורובו מכוסה בבשר: **כרס**. פנצ"א לבדה בלא בית הכוסות והמסס ואם נקרע רובו של בשר כנגד הכרס אף ע"ג דכי משערת לההוא קרע לגבי כוליה בשר הוי מיעוטא שהרי אותו בשר מחזיק כל בני המעים והולך עד הירכים לא משערינן אלא במה שכנגד הכרס ואם מיקרע רובא דההוא טרפה. ושמואל לא סבירא ליה כמאן דפריש לקמן (דף כ:) רוב החילונה דמתניתין דהיינו בשר החופה את רוב הכרס דאם כן מה אתא שמואל לאשמועינן ואיהו מפרש למתניתין לקמן [שם] במילתא אחריתי: **נקובי סמניא הוו**. הוכי חשבת להמסס ובית הכוסות בחד ומדלית לה למרה אכתי פשו להו תמניא נקובי דמתניתין: **פסוקי חרין.** גרגרת וחוט: **דרב עוירא.** ניקב הטחול:

בשלמה לחנה דידן. אע"ג דלה תנה אלה י"ה מ"מ לה תנה מניינה ואיכא למימר דתנא תנא ודלא תנא אתיא בזה הכלל: אלא לתנא דבי ר' ישמעאל. דתנא מניינא קשיא והא איכא בסג"ר סימן הוא ומשנה וברייתא הן בהמה שנחתכו רגליה בפרק בהמה המקשה

(לקמן עו.) כמה חסרון בשדרה באהילות גלודה בפרקין וכן חרותא. ושב שמעתתה שבע טרפות שמנו האמוראים ולא נשנו במשנה והן היו מקובלים מרבן. האחרונים קרי רגלים ושלפנים קרי ידים. ארכובה יינויי"ל מקום חיבור השוק והירך שמפרקין אותה משם בשעת הפשטה: ר' שמעון בן אלעור. בתוספתא קתני לה הכי רבי שמעון בן אלעזר מכשיר מפני שיכולה ליכוות ולחיות והכא נקט סיפא דמילתיה ולא נקט השתא ר׳ שמעון בן אלעזר מכשיר: ופרכינו אע"ג דיכולה ליכוום ולחיום. השים היא דאפי׳ הכי איכא למימר דאטרפה לא פליג ר"ש דלמאן קא מותבינן אתנא דבי רבי ישמעאל דתנא מניינא ואיהו טרפה חיה סבירא ליה דקאמר [ע"ח] ובין החיה אשר לא תאכלם דקרי לה לטרפה חיה אלא הכי פריה סבר לה כרבי שמעון דאמר כשרה היא כדקתני התם רבי שמעון בן אלעזר מכשיר: כמה חסרון בשדרה. שלח תטמא באהל אלא במגע ובמשא כדין עלם כשעורה דאילו שדרה שלמה וגולגולת שלמה ורוב מניינו ורוב בניינו תנן באהילות (פ"ב מ"א) דמטמאין באהל ואע"פ שאין עליהן בשר: וכן לערפה. לב"ש לא הויא ערפה בבציר משתי חוליות ולב"ה בחוליה אחת מיטרפא: השבינהו כחד. דהא גבי הדדי סמכי וכחד דמי: והאיכא גלודה. שניטל עורה והופשטה כולה או מחמת שחין או מחמת מלאכה דקתני מתני' (לקמן דף נד.) וחכמים פוסלים: ומשני סבר לה כר"מ דמכשיר: והאיכא חרוחא. דקתני

מתניתין (שם) אואלו כשרות חרותא בידי שמים ותניא לקמן (דף נה:) בידי אדם טרפה ואיזו היא חרותא כל שלמקה ריאה שלה ונתקשה כחריות של דקל מחמת שהבעיתה אדם בקולו ופעמים שלומקת מקולות וברד והיא בידי שמים והדרא בריא אבל בידי אדם תו לא הדרא בריא: מרה מאן קתני לה. דחשבה ניקבה המרה במניינא די"ח טרפות במתניתין יחידאה היא ור"י ברבי יהודה קתני להם לקמן בפרקין (דף מג.) בשמעתין ותנא דבי ר"י לית ליה מרה ואפיק מרה ועייל חרותא: בוקא דאטמא. שקולית הירך: דשף מדוכחיה. שקפץ ממקומו חור שבעלם אליה שהוא תחוב בו ולקמן (דף נד:) מסיים והוא דאיעכול ניבי. בוקא כמו בוכנא עגול ראשו ותחוב בחור כעלי זה התחוב בחור המכתשת: לקחה בכוליא אחת. וכ"ש בשתיהן ולקמן (דף נה.) מסיים בה והוא דמטיא לקותא למקום חריץ: אבל ניקב טרפה. ולקמן (b) מפרש ניקב בעליונו מקום שהיא עבה אבל בקולשיה כשרה: נדלדלו. נתלשו בכמה מקומות ומחוברין כאן מעט וכאן מעט: נעקרה ללע. אע"ג דתון במתניתין [ע"א] ושתברו רוב ללעותיה דוקא נשתברו התם בעינן רובא אבל נעקרה ללע אחת מעיקרה שעד חלי חולייתה כדמפרש לקמן (דף נב.) טרפה: וגולגולה שנחבסה. שהוכתה מכות רבות ולא נפחתה ולא ניקב הקרום אם רובה נחבקה טרפה. נחבסה דמינליי"ר בלע"ו: ובשר החופה את רוב הכרס. זהו קרום עב שקורין טנפנ"א כשפותחין את הבהמה וחותכין את הבשר לאורך הבהמה והוא נראה. והאי דקרי ליה חופה את רוב הכרס ולא קרי ליה חופה את הכרס מפני שמיעוט הכרס נחבא בחוך ללעות

ולקמן. נ"ב דף נה: (ב) תום' ד"ה והא וכו' דתגן בהדיא: (ג) ד"ה אמר שמואל וכר׳ שזו עקורה וזו לעזי רש"י

יינוי״ל. בֶּרֶך. דמינִציי״ר [דימצייד״א]. הבול, מעוך. טנפנ"א [טינפינ"א]. סנפני א נסינפיני א. חלק מקיר הבטן המכסה את הקיבה. תנובטו את חק בח: פנצ"א. הקיבה הראשונה של מעלי גירה.

מוסף רש"י

רגליה. שנחתכו האחרונים (לקמן עו.). כמה חסרון בשדרה. ותנא מתורת שדרה ותידון כשאר עלם כשעורה שאינו מטמא באהל (ערובין ז.) ולא מטמא באהל בלא בשר ידי השתה כהיה כמו כמו כמו (לקמן נב:). וכן לטרפה. דלבית הלל מיטרפא בחדא חוליא (לקמן שם). גלודה. שניטל עורה או מחמת שחין או מחמת מלאכה ולא נשתייר כלום. ובגמ' מפרש כמה ישאר מן העור ותהא כשכה (לקמן נד.). חרותה. מפרש בגמ' שלמקה ריאה שלה בידי שמים, כגון שנבעתה מקול רעם וברקים, חרותה כחריות של דקל, ובגמ' מפרש מנא ידיע אם בידי שמים אם נידי אדס (שם). לקתה בכוליא אחת. כגון מליא מוגלא, בכוליא אחת וכל שכן נשמיהן (לקמן נה.). סימנים שנדלדלו. נעקרו במקומות הרבה נעקרה ילקחו וג:). צלע מעיקרה. אפיל נלא אסיתא (לקמן נב.) שנחבסה. מינציר"א ולא